

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

Кафедра міжнародних відносин

**Спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»**

Освітня програма 291.00.01 «Суспільні комунікації»

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

**на тему:
«М'ЯКА СИЛА» У ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ СТРАТЕГІЯХ США**

**Студентки 4 курсу
денної форми навчання
Семенюк Катерини
Володимирівни**

**Науковий керівник:
канд. іст. наук, доцент
Мельник Г.М.**

Київ – 2025

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1.1. Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження	6
1.2. Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження	12
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ «М'ЯКОЇ СИЛИ» США	19
2.1. Система зовнішньополітичних інститутів США	19
2.2. Роль «м'якої сили» в ідеології та практиці зовнішньої політики США	25
2.3. Напрями реалізації «м'якої сили» США	31
РОЗДІЛ 3. РЕГІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ «М'ЯКОЇ СИЛИ» США	38
3.1. Вплив «м'якої сили» США в Центральній та Латинській Америці	38
3.2. Використання «м'якої сили» США в Європі	42
3.3. Використання «м'якої сили» США в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні	45
3.4. Досвід реалізації «м'якої сили» США в Україні	51
ВИСНОВКИ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	58

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АНБ – Агентство Національної Безпеки;

ВВП – Валовий Внутрішній Продукт;

РНБ – Рада Національної Безпеки;

СОТ – Світова Організація Торгівлі;

США – Сполучені Штати Америки;

ЦРУ – Центральне Розвідувальне Управління;

AUB – American University of Beirut (Американський університет у Бейруті)

AUC – The American University of Cairo (Американський університет у Каїрі)

BBC - British Broadcasting Corporation, британська компанія суспільного телерадіомовлення;

IVLP - International Visitor Leadership Program, Міжнародна програма лідерства відвідувачів;

FLEX - Future Leaders Exchange Program, Програма обміну майбутніх лідерів;

RFE - Radio Free Europe, радіо Вільна Європа;

NASA - National Aeronautics and Space Administration, Національне управління з аеронавтики і дослідження космічного простору;

NATO - North Atlantic Treaty Organization, Організація Північноатлантичного договору;

USAID - United States Agency for International Development, Агентство США з міжнародного розвитку;

USTR - United States Trade Representative, Торгове представництво США;

ВСТУП

Актуальність теми полягає у використанні «м'якої сили» та її принципів у зовнішній політиці США. В глобальному сенсі – елемент запобігання використання військової сили з визначенням шляхів покращення відносин між різними країнами світу. Важливим інструментом проектування «м'якої сили» є культурна та публічна дипломатії, які спрямовані на розвиток дружніх відносин як з близькими, так і далекими сусідами та мають особливе значення для розуміння політики м'якої сили країни.

Об'єктом дослідження є зовнішня політика США.

Предметом дослідження є інституції, шляхи, методи та напрями впровадження «м'якої сили» США в рамках зовнішньо-політичних стратегій держави.

Метою роботи є дослідження «м'якої сили» у зовнішньополітичних стратегіях США.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- проаналізувати стан наукової розробки проблеми та джерельної бази дослідження;
- визначити понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження;
- проаналізувати напрями реалізації «м'якої сили» США;
- проаналізувати особливості регіонального використання «м'якої сили» США.

Хронологічні межі роботи охоплюють період започаткування використання «м'якої сили» США після Другої світової війни до завершення перебування при владі адміністрації президента Дж. Байдена.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури.

Апробація результатів бакалаврської роботи. Основні положення та висновки були апробовані автором у формі доповіді 17 квітня 2025 р. у секції

«Актуальні проблеми міжнародних відносин: регіональний вимір» на Всеукраїнській науковій онлайн-конференції «Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин» (17 квітня 2025 року, м. Київ).¹

¹Програма Всеукраїнської наукової онлайн конференції «Сучасні виклики в умовах трансформації системи міжнародних відносин» 17 квітня 2025 року. Київ: КСУБГ, 2025.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження

Під впливом різноманітних чинників змінюється сутнісне наповнення міжнародних відносин, а також принципів та механізмів їх реалізації. У контексті цієї проблематики альтернативними є ідеї професора Гарвардського університету Дж. Ная, акумульовані у концепцію «м'якої сили».

Джозеф Най ввів термін «м'яка сила» наприкінці 1980-х років. М'яка сила полягає в здатності залучати та переконувати. Тоді як жорстка сила - здатність примусу, яка виростає з військової чи економічної могутності країни, м'яка сила виникає з привабливості культури, політичних ідеалів і політики країни.

Жорстка сила залишається вирішальною у світі держав, які намагаються захистити свою незалежність, і недержавних груп, готових вдатися до насильства. Це було основою нової стратегії національної безпеки адміністрації Буша. Але, за словами Ная, неоконсерватори, які радять президента, роблять серйозний прорахунок: вони занадто сильно зосереджуються на використанні військової сили Америки, щоб змусити інші країни виконувати її волю, і вони надто мало зважають на м'яку силу країни. Саме м'яка сила допоможе завадити терористам вербувати прихильників із числа помірної більшості. І саме м'яка сила допоможе впоратися з критичними глобальними проблемами, які потребують багатосторонньої співпраці між державами².

У сучасній системі міжнародної взаємодії важливим є вміння переконувати, а головною метою держави – будувати відносини на принципах партнерства та співробітництва.

² Джозеф Най. М'яка сила: засоби досягнення успіху у світовій політиці. Harvard University. URL: <https://www.wcfia.harvard.edu/publications/soft-power-means-success-world-politics>

Значна частина досліджень із цього напрямку здійснюється в країнах-лідерах, які формують геополітичну картину світу та є головними акторами на ній. Категорію «м'яка сила» вивчали Дж. Акшай, Зб. Бжезинський, Р. Кейган, Г. Кіссінджер, А. Коен, М. Кокс, М. Лібіцкі, С. Люкс, Дж. Меттерн, Дж. Най та інші.

Зокрема закордонні вчені, такі як Зб. Бжезинський, Р. Кейган, Г. Кіссінджер, вважають, що саме через «масову культуру» відбувається найбільший вплив «м'якої сили». Масова культура повинна мати розважальний характер, бути доступною та задовольняти потреби більшості суспільства.

За словами Голянич Б.В., «специфічний зміст культурної дипломатії полягає в дипломатичній діяльності, яка здійснюється суверенною державою в рамках координації певної зовнішньої культурної політики з метою підтримки культурних інтересів і реалізації національних зовнішньо культурних стратегічних цілей. Просування та популяризацію іміджу країни вже давно визначено багатьма країнами світу як один із «авангардів» у формуванні та реалізації зовнішньої політики, а також як інструмент консолідації «м'якої сили» країни»³.

В своїй роботі, «М'яка сила» як політичний інструмент, Мартинов А. наголошує, що «м'яка сила» в зовнішній політиці критикує концепції національного інтересу або балансу сил як такі, яким не вистачає морального аспекту. Вона націлена не на подолання стратегічних загроз, а на усунення умов, які вважаються порушенням універсальних принципів справедливості. В міжнародних справах важлива репутація надійності. Мир досягається через демократію, відкриту дипломатію та вдосконалення спільних правил і стандартів. «М'яка сила» покликана впливати на розрахунки противника і зменшувати його впевненість в успіху⁴.

³ Голянич Б.В. Використання Китаєм «м'якої сили» та формування міжнародного іміджу з точки зору культурної дипломатії. Політичне життя. Київ, №4, 2023, с.165

⁴ Мартинов А. «М'яка сила» як політичний інструмент Європейського Союзу. Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. Київ. 2020. с.116

Савон К.В., більш розширено розгортає сутність «м'якої сили». Позитивний імідж держави залежить саме від використання «м'якої сили», тому необхідно більш детально проаналізувати, що включає ця категорія. За основу засобів застосування «м'якої сили» було взято дослідження вченого Ін Фань. Він включив 5 інструментів для просування «м'якої сили»:

- здатність формувати чужий вибір;
- приваблювати, а привабливість часто призводить до поступливості;
- примушувати інших хотіти того ж результату в силу культурної чи ідеологічної привабливості;
- досягнення країною цілей у світовій політиці на основі захоплення її цінностями, беручи з неї приклад, прагнучи до рівня її розвитку;
- ключовий елемент - лідерство, яке змушує інші країни прагнути того ж⁵.

Розуміння «м'якої сили» досліджувалось американськими корпораціями, так наприклад CFR Education, виділяють свою точку зору: «уряди мають у своєму розпорядженні багато інструментів для розширення свого впливу. Вони можуть використовувати жорстку силу, яка включає військову силу та економічні санкції. Але країни також можуть володіти музикою, їжею, спортом та іншим культурним експортом, щоб зміцнити свою міжнародну репутацію. Ці інструменти, відомі як «м'яка сила», можуть покращити здатність країни залучати потенційних партнерів. М'яка сила зазвичай походить поза межами уряду в таких місцях, як школи, релігійні установи та благодійні групи. Його також формують музика, спорт, засоби масової інформації та великі індустрії, такі як Силіконова долина та Голлівуд⁶.»

З точки зору дипломатії, м'яка сила розглядається як доповнення до традиційної дипломатії, яка зосереджена на урядових переговорах і угодах. «М'яка сила» має потенціал для створення сприятливого середовища для

⁵ Савон К.В. Вплив політики «м'якої сили» на імідж держави. Актуальні проблеми політики. Київ. 2020, №66. С.112

⁶ Що таке м'яка сила? Council Foreign Relation. URL: <https://education.cfr.org/learn/reading/what-soft-power>

дипломатичних відносин шляхом сприяння взаєморозумінню, налагодженню мереж контактів і отриманню суспільної підтримки для дипломатичних ініціатив. Дипломатія м'якої сили стратегічно використовує культурний, економічний та ідеологічний вплив країни для просування її інтересів і цінностей у всьому світі. На відміну від жорсткої сили, яка спирається на військовий або економічний примус, м'яка сила спрямована на створення доброї волі шляхом переконання, залучення та співпраці.

Здійснення м'якої сили включає:

- Просування культурних продуктів країни.
- Підтримка програм навчання та обміну.
- Інвестиції в допомогу розвитку та гуманітарну допомогу.
- Відстоювання демократичних цінностей і прав людини.

Завдяки цим зусиллям країна може зміцнити доброзичливість і довіру з іншими націями, зміцнивши свій авторитет і вплив у міжнародному співтоваристві⁷.

Досвід Австралії в розумінні «м'якої сили» теж має свої тенденції. Здатність Австралії переконувати та впливати на інших ґрунтується на деяких незмінних сильних сторонах. Серед них демократія, мультикультурне суспільство, сильна економіка, привабливий спосіб життя та інституції світового рівня. У той же час глобалізація та технологічний прогрес, особливо охоплення Інтернету та соціальних мереж, продовжують змінювати спосіб здійснення впливу⁸.

Дослідники Школи Герті вивчають зовнішню культурну політику в нестабільні часи. У 2021 році Німеччина витратила на зовнішню культурну політику 2,3 мільярда євро. Того ж року Китай інвестував приблизно в чотири рази більше цієї суми, 8,15 мільярда євро, у свою всесвітню культурну

⁷ Дипломатія м'якої сили. DiPLO. URL: <https://www.diplomacy.edu/topics/soft-power-diplomacy/>

⁸ М'яка сила. Australian Government. URL: <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/minisite/static/4ca0813c-585e-4fe1-86eb-de665e65001a/fpwhitepaper/foreign-policy-white-paper/chapter-eight-partnerships-and-soft-power/soft-power.html>

дипломатію. Китай – не єдина автократична держава, яка реалізувала потенціал м'якої сили – використання культури, освіти, наукової дипломатії та ЗМІ для впливу на інші країни. Відповідно до нової доповіді старшого професора соціології школи Hertie Гельмута К. Анхайера, асоційованого наукового співробітника Едварда Кнудсена та Регіни А. Ліст, «м'яка сила» буде центральною у переговорах між ворогуючими блоками, відбиванні недружнього впливу, розрядці напруженості між блоками, і наведення мостів між країнами з напруженими політичними відносинами⁹.

У збірці есе від Джона Айкеберрі (John Ikenberry) «М'яка сила та майбутнє зовнішньої політики США» (Soft Power and the Future of U.S. Foreign Policy) автори есе розмірковують про характер, зміну ролі та значення американської м'якої сили в останні роки. Вони цілком згодні з тим, що відмова адміністрації Трампа від багатосторонності та одночасна політична турбулентність у Сполучених Штатах зашкодили іміджу країни за кордоном. Кілька авторів зазначають, що прагнення адміністрації Байдена повернутися до багатосторонності є ознакою того, що вона розуміє цінність м'якої сили. Найцікавіші дебати в книзі зосереджені на м'якій силі як аспекті американо-китайського суперництва, яке дедалі більше залежить від здатності обох країн залучати союзників і партнерів. У книзі чітко пояснюється, що значна частина м'якої сили США знаходиться в громадянському суспільстві, в американських університетах, ЗМІ та технологічних компаніях. Підйом Китаю, який не має громадянського суспільства, яке могло б конкурувати зі Сполученими Штатами, перевірить важливість м'якої сили в довгостроковій глобальній боротьбі за вплив¹⁰.

Виступаючи в Індійському університеті менеджменту у місті Тіручірапаллі, науковець Вішванатан (H.H.S.Viswanathan) виділив: уряди

⁹ Твердий як камінь? Вивчення м'якої сили в міжнародних відносинах. Hertie School. URL: <https://www.hertie-school.org/en/news/detail/content/solid-as-a-rock-examining-soft-power-in-international-relations>

¹⁰ John Ikenberry. Soft Power and the Future of U.S. Foreign Policy. URL: <https://www.foreignaffairs.com/reviews/soft-power-and-future-us-foreign-policy#>

продовжують поширювати свої ідеї зовнішньої політики в іноземні країни через офіційні та неформальні канали. Одним із неформальних каналів є публічна дипломатія, який останнім часом став дуже популярним. Однак уряд Індії зрозумів, що окрім спілкування з іноземною аудиторією, життєво важливо мати його з нашим власним народом. У такій динамічній демократії, як Індія, люди не лише мають право знати про деталі та формування зовнішньої політики, але й повинні робити свій внесок у її формування. Це впливає з принципу, що «зовнішня політика є надто серйозною справою, щоб залишити її тільки дипломатам».

М'яка сила – це продукт чи процес? Зазвичай військова сила вважається жорсткою і, отже, ставиться зневажливо в контексті «м'якої сили». Однак, коли вона використовується для миротворчої діяльності або надання допомоги при стихійних лихах, це гуманітарна та бажана діяльність. Так само проекція своєї культури вважається доброю; однак агресивна проекція культури великої та історичної нації в менших країнах, особливо в сусідніх, може бути витлумачена як культурний імперіалізм. Отже, важливо те, як використовувати інструменти. Зрештою, «м'яка сила» стає процесом, а не продуктом.

Підсумовуючи, навіть якщо концепція «м'якої сили» не є точною, Джозеф Най добре зробив, зазначивши цей важливий аспект у зовнішній політиці країн. Сьогодні в світі немає жодної країни, яка б не надала цьому фактору значення. Індія займає хорошу позицію в цьому відношенні завдяки своїм величезним ресурсам, які стають у пригоді для підвищення привабливості країни для інших. Вчені та інтелектуали можуть зіграти вирішальну роль у цьому¹¹.

Окремо можемо виділити документи, які регламентують «м'яку силу» в США:

¹¹ H.H.S.Viswanathan. India's Soft Power Diplomacy. Ministry of External Affairs. URL: <https://www.mea.gov.in/distinguished-lectures-detail.htm?850>

- Національна стратегія безпеки США. У версії 2022 року розглядається протидія Китаю та росії за допомогою м'якої сили. Стратегія щодо Китаю складається з трьох елементів: інвестування у внутрішню безпеку (демократія, інновації, конкурентоспроможність, стійкість); узгодити зусилля з союзниками та партнерами для сумісних дій із спільною метою та спільною справою; відповідальне ставлення до Китаю, щоб захищати інтереси та будувати бачення майбутнього. Щодо росії, згадується лише заходи для допомоги українському народу, а саме забезпечення гуманітарної, економічної допомоги та допомоги розвитку для зміцнення суверенітету України, обраного уряду та допомогти мільйонам біженців, які були змушені покинути свої домівки¹².

- Закон про зовнішню допомогу США. Базовий правовий акт, який визначає принципи надання США зовнішньої допомоги. Основні тези «м'якої сили»: розвиток - це передусім відповідальність самих людей країн, що розвиваються; планування розвитку має бути відповідальністю кожної суверенної країни; допомога розвитку, яка надається повинна бути зосереджена в країнах, які максимально ефективно використовуватимуть її для задоволення основних потреб людини, потреби бідних людей, через справедливе зростання, особливо в тих країнах, які найбільше потребують зовнішньої допомоги¹³.

Узагальнюючи, «м'яка сила», як елемент дипломатії, більш поширена в відносинах найбільш розвинутих країн і найбільш використовується для досягнення своїх цілей в країнах, що розвиваються. Залучення науковців, пошук видатних людей в країнах з низьким рівнем економік, розвиток кіноіндустрії та технологічних процесів з поширенням у всьому світі – ті елементи, що провокують «м'яку силу» дипломатичних відносин з поширенням відповідних ідеалів для світового панування.

¹² National Security Strategy. October 2022. The White House. P.24-26 URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>

¹³ Foreign Assistance Act, 1961. As Amended Through P.L. 119–4, Enacted March 15, 2025. SEC. 102. URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/COMPS-1071/pdf/COMPS-1071.pdf>

1.2. Понятійно-категоріальний апарат та методи дослідження

М'яка сила (Soft Power) - здатність впливати на поведінку інших через привабливість власних цінностей, культури та політики. Культура - один із ключових елементів м'якої сили, який включає мову, мистецтво, традиції та інші аспекти культурної спадщини.

Політичні цінності - ідеї демократії, прав людини, верховенства права, які можуть бути привабливими для інших країн.

Зовнішня політика - дипломатичні зусилля та міжнародні ініціативи, які демонструють відкритість, співпрацю та етичність дій.

Впливаючи з поняття, можемо виділити категоріальний апарат:

- вплив - ключова категорія, що характеризує здатність однієї сторони впливати на рішення іншої без примусу;
 - легітимність - важливий аспект, який забезпечує визнання дій суб'єкта м'якої сили як законних та виправданих;
 - переконання - процес формування позитивного ставлення до суб'єкта м'якої сили через інформаційну чи культурну взаємодію;
 - імідж - сприйняття суб'єкта на міжнародній арені, що є фундаментом для реалізації м'якої сили;
 - глобалізація - процеси, що сприяють поширенню культурних цінностей і впливу на світовому рівні;
 - бренд держави - уявлення та репутація країни, які формуються через м'яку силу (наприклад: «культурна дипломатія», «публічна дипломатія»).
- Найбільшим кращими інструментами «м'якої сили» є наступні:
- освіта: міжнародні стипендії, університети, програми обміну (університети США та Великобританії);
 - культура: фестивалі, музеї, кінематограф, музика, література (Голлівуд, Боллівуд, Канський фестиваль тощо);

- медіа: інформаційні кампанії, соціальні мережі, телебачення, радіо;
- спорт: міжнародні змагання, спортивні ініціативи як засіб створення позитивного іміджу (чемпіонати світу з футболу, Олімпійські ігри та інше);
- туризм: розвиток туризму як способу представлення культури країни (найбільш поширений в Європі, Центральній Африці).

На сучасному етапі розвитку «м'якої сили» у світовому визнанні, розроблено декілька методичних досліджень, якими користуються для розуміння тих чи інших показників діяльності держав і присвоєння їм відповідного рейтингу.

Одним з найперших, хто почав проводити дане дослідження став Портлендський університет, з методикою «The Soft Power 30»¹⁴. Методологія Soft Power 30 виділяється трьома інноваційними елементами, які на сьогоднішній день роблять її найчіткішою картиною глобальної м'якої сили:

- Індекс містить цифровий компонент, розроблений у співпраці з Facebook, яка працює з їхньою командою з обробки даних для створення та збору нових показників цифрової дипломатії країн;
- Індекс містить міжнародні опитування з 25 різних країн, які охоплюють усі основні регіони світу;
- Понад 75 показників нормалізуються в порівняльні дані, обчислюючи єдиний бал для кожної країни, що дозволяє скласти загальний рейтинг глобальних ресурсів м'якої сили.

Основні елементи для визначення показника:

- цифровий. Інфраструктура країни та її можливості в цифровій дипломатії;
- культура. Глобальне охоплення та привабливість культурних продуктів нації, як поп-культури, так і високої культури;
- підприємство. Привабливість економічної моделі країни, зручність для бізнесу, здатність до інновацій;

¹⁴ What is Soft Power? The Soft Power 30. URL: <https://softpower30.com/what-is-soft-power/>

- освіта. Рівень людського капіталу в країні, внесок у стипендії та привабливість для іноземних студентів;
- дипломатія. Потужність дипломатичної мережі країни та її внесок у глобальну взаємодію та розвиток;
- уряд. Відданість свободі, правам людини та демократії, а також якості політичних інститутів.

Індекс порівнює відносну силу ресурсів м'якої сили країн; оцінка якості політичних інститутів країни, ступінь їхньої культурної привабливості, потужність їхньої дипломатичної мережі, глобальна репутація їхньої системи вищої освіти, привабливість їхньої економічної моделі та цифрова взаємодія країни зі світом. Лише там, де контролюються абсолютно необхідні показники населення чи ВВП. Але це робиться нечасто, оскільки зрештою не існує такого поняття, як «м'яка сила на душу населення».

Основним недоліком даного звіту стало зменшення фінансування для аналізу, і як наслідок – 2019 рік став останнім для його оновлення.

На заміну «The Soft Power 30» від Портлендського університету прийшов «Global Soft Power Index» від Brand Finance, провідної світової консалтингової компанії з оцінки брендів.

У 2023 році «М'яка сила» зіткнулася зі значними викликами, позначеними такими подіями, як ізраїльсько-палестинський конфлікт, ескалація російсько-української війни, напруженість між США та Китаєм, глобальне потепління та стихійні лиха. Ці події не лише сформували міжнародне сприйняття, але й перевірили можливості націй у сфері «м'якої сили».

Економічний ландшафт також став свідком значних трансформацій, з високою інфляцією та повільним зростанням з одного боку та запуском нових ініціатив штучного інтелекту з іншого. ШІ зараз формує траєкторію розвитку галузей і впливає на динаміку бізнесу в глобальному масштабі. Це також може докорінно змінити сприйняття націй, коли вони стратегічно орієнтуються у можливостях і викликах, які створює нова технологія.

Глобальний індекс м'якої сили, який уже п'ятий раз випускається в 2024 році, вперше досліджує сприйняття всіх 193 держав-членів ООН, реалізуючи амбіції, які поставили перед собою на початку дослідження. Він заснований на найповнішому та широкомасштабному польовому дослідженні такого роду, з відповідями, зібраними від понад 170 000 людей з більш ніж 100 ринків¹⁵.

Девід Хей, голова та генеральний директор Brand Finance, прокоментував: «Глобальний індекс м'якої сили 2024 підкреслює складну взаємодію між глобальними подіями та економічними зрушеннями у формуванні м'якої сили. У міру того, як країни керуються цією динамікою, важливість стратегічного підходу до брендингу країни, підкріпленого дослідженнями сприйняття та фінансовим аналізом, стає все більш очевидною»¹⁶.

Сполучені Штати лідирують у рейтингу з найвищим за весь час Глобальним індексом м'якої сили показником 78,8, що є зростанням порівняно з 74,8 2023 року, і займають перше місце за ознаками впливу, чотирьох із восьми стовпів м'якої сили та дев'яти з атрибуту 35 національних брендів, зокрема «лідер у науці», «впливовий у мистецтві та розвагах», «міжнародний лідер», «допомагає країнам, які потребують допомоги», і «підтримує глобальні зусилля протидії зміні клімату». Однак виклики внутрішньої безпеки, пов'язані з насильством із застосуванням зброї та жорстокістю поліції, а також участь у міжнародних конфліктах, здається, підривають сприйняття деяких національних брендів, про що свідчить постійне зниження рейтингу за «чудове місце для відвідування», «хороші відносини з іншими країнами», «безпечний і дружній», в останньому США опустилися ще на 9 позицій до 112 -го місця.

Основні методи дослідження, які були використані під час дослідження:

¹⁵ Konrad Jagodzinski. Global Soft Power Index 2024 - A world in flux. Brand Finance. URL: <https://brandfinance.com/insights/global-soft-power-index-2024-a-world-in-flux#nations-text>

¹⁶ Global Soft Power Index 2024: USA and UK ranked top nation brands, China takes third place. ModernDiplomacy. URL: <https://moderndiplomacy.eu/2024/03/01/global-soft-power-index-2024-usa-and-uk-ranked-top-nation-brands-china-takes-third-place/>

- аналіз нормативних документів через вивчення текстів офіційних стратегій, законів, звітів Державного департаменту США. Виокремлення понять, акцентів, ключових термінів, які свідчать про інституційну реалізацію «м'якої сили»;
- геополітичний і регіональний аналіз: вивчення специфіки застосування «м'якої сили» у різних регіонах (Європа, Азія, Близький Схід, Латинська Америка); порівняння впливу на держави-партнери залежно від політичного режиму, рівня демократії, економічної відкритості;
- порівняльний метод: порівняння підходів США до реалізації м'якої сили з іншими країнами (Китай, ЄС, РФ); проведення паралелі між різними періодами реалізації;
- індуктивний метод: аналіз впливу різних методів використання «м'якої сили» через організації (наприклад, роль Fulbright, Voice of America, USAID в Україні); формування загального висновку про ефективність «м'якої сили» на основі локальних прикладів.

Висновки до першого розділу

«М'яка сила», як термін прийнято у використанні лише наприкінці 80-х років XX століття. Аналіз даного поняття опрацьовувався багатьма науковцями, але основу даного визначення виклав у своїх дослідженнях американський дослідник у галузі міжнародних відносин Джозеф Най молодший. Характерним призначенням «м'якої сили», з точки зору усіх науковців, є використання елементів дипломатичних відносин без застосування військової сили чи економічного примусу. До них можна віднести: пропагування свободи слова (радіо, телебачення, соціальні мережі), освітні програми (допомога студентам з бідних країн отримати краще майбутнє), культурна спадщина (розвиток туризму, пропагування елементів добробуту країни), спортивні змагання (Олімпійські ігри, що дозволяє об'єднувати людей різних національностей і

ділитись досвідом), економічна допомога (розвиток міжнародних організацій з допомогою потребуючим верствам населення в бідних країнах світу) та іншого.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ «М'ЯКОЇ СИЛИ» США

2.1. Система зовнішньополітичних інститутів США

Зовнішня політика США формується та реалізується через складну систему інститутів і механізмів. Ця система поєднує діяльність виконавчої, законодавчої влади та численних державних установ, що забезпечують розробку і впровадження зовнішньополітичних рішень.

Взаємодію органів влади відображено на рис.2.1.

Рис.2.1 Взаємодія органів влади США для ведення зовнішньої політики

Зовнішньополітична система США базується на принципах стримувань і противаги між різними гілками влади. Це забезпечує прозорість ухвалення рішень і уникнення зловживань владою.

Основна роль у формуванні зовнішньої політики США належить президенту, який є головою держави, головнокомандувачем і ключовою фігурою в міжнародних відносинах. Відповідно проведемо аналіз відповідальності усіх ланок влади, які відповідальні за зовнішню політику США.

1. Виконавча влада.

1.1. Президент США:

- Повноваження у закордонних справах, як і в усіх сферах, закріплені в статті II Конституції. Хартія надає посадовцю повноваження укладати договори та призначати послів за порадою та згодою Сенату (Договір вимагає схвалення двох третин присутніх сенаторів. Для призначення потрібна згода простої більшості);

- Також використовує законні повноваження. Конгрес ухвалив законодавство, яке надає виконавчій владі додаткові повноваження діяти з конкретних питань зовнішньої політики. Наприклад, Закон про міжнародні надзвичайні економічні повноваження (1977) уповноважує президента накладати економічні санкції на іноземні організації¹⁷.

1.2. Державний департамент США:

- Головне відомство, що відповідає за реалізацію зовнішньої політики;

- Очолюється Державним секретарем, який є найближчим радником президента у питаннях зовнішньої політики;

- Виконує функції дипломатичного представництва США за кордоном через посольства та консульства;

- Організовує переговори, аналізує міжнародні події та рекомендує політику для подальших дій.

1.3. РНБ:

- Координує дії різних відомств у сфері безпеки та зовнішньої політики;

- Президент Сполучених Штатів є головою РНБ; іншими членами є віцепрезидент, державний секретар та міністра оборони. Радниками РНБ є голова Об'єднаного комітету начальників штабів, директор ЦРУ та інші посадові особи, яких президент може призначити за схваленням Сенату. Апарат РНБ очолює спеціальний помічник з питань національної безпеки – радник з

¹⁷ Jonathan Masters. U.S. Foreign Policy Powers: Congress and the President. Council on foreign relations. URL: <https://www.cfr.org/backgrounder/us-foreign-policy-powers-congress-and-president>

національної безпеки, який, як правило, виконує функції найближчого радника президента.

2. Законодавча влада. Конгрес США відіграє важливу роль у формуванні та контролі зовнішньої політики через свої законодавчі та фінансові повноваження. Стаття I Конституції перераховує кілька повноважень Конгресу у зовнішніх справах, у тому числі ті, що «регулюють торгівлю з іноземними державами», «оголошують війну», «створюють і підтримують армії», «забезпечують і утримують флот» і «встановлюють правила для управління та регулювання сухопутних і військово-морських сил».

Найбільшою владою Конгресу щодо зовнішньої політики США є його «влада гаманця». Оскільки Конгресу надано виключне право розподіляти кошти, конституційні експерти вважають, що Конгрес має повноваження визначати, як гроші можуть бути використані. Це визначення може бути виражено як політика щодо використання коштів або як обмеження на використання коштів. Повноваження Конгресу визначати, чи фінансувати певну країну чи програму, суттєво впливають на зовнішню політику США¹⁸.

2.1. Сенат:

- Ратифікує міжнародні договори (потрібна підтримка 2/3 голосів);
- Затверджує призначення президента на ключові посади у сфері зовнішньої політики, включаючи послів;
- Має спеціальні комітети, зокрема Комітет із закордонних справ, що займається аналізом і формуванням зовнішньої політики.

2.2. Палата представників:

- Контролює бюджетні витрати, пов'язані із зовнішньою політикою, включаючи фінансування військових операцій, допомоги іншим країнам та діяльності Державного департаменту;

¹⁸ The Foreign Policy Powers of Congress. Arab center Washington DC. URL: <https://arabcenterdc.org/resource/the-foreign-policy-powers-of-congress/>

- Може ініціювати законодавство, пов'язане з міжнародними відносинами.

3. Розвідувальні та військові структури. Розвідувальні й оборонні установи США також виконують важливі функції у сфері зовнішньої політики, особливо в контексті національної безпеки.

3.1. ЦРУ:

- Управління розвідки аналізує розвідувальні дані, зібрані відкритими засобами з таких джерел, як засоби масової інформації та таємними засобами від агентів на місцях, супутникові фотографії та перехоплення телефонних, мобільних телефонів та інших форм зв'язку. Ці аналізи намагаються включити інформацію з усіх можливих джерел;

- Управління операцій відповідає за шпигунство (тобто шпигунство або таємний збір розвідданих) і спеціальні таємні та часто незаконні операції, включаючи диверсію. Таємна діяльність ведеться під різними прикриттями, включно з дипломатичним прикриттям, яке використовують практично всі розвідувальні служби, а також корпорації та інші «підставні» компанії, які створює або купує ЦРУ;

- Управління науки і технологій відповідає за підтримку агентства в курсі науково-технічних досягнень, за виконання технічних операцій (наприклад, координація розвідки з розвідувальних супутників), а також з нагляду за моніторингом іноземних ЗМІ;

- Директорат Адміністрації відповідає за фінанси та кадрові питання ЦРУ. Він також містить Управління безпеки, яке відповідає за безпеку персоналу, об'єктів та інформації, а також за розкриття шпигунів у ЦРУ¹⁹.

3.2. Міністерство оброни (Пентагон):

- Координує військові операції за межами країн;

¹⁹ Central Intelligence Agency. United States government. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/topic/Central-Intelligence-Agency>

- Бере участь у формуванні політики безпеки та підтримці союзників через військову допомогу.

3.3. АНБ:

- Запобігає та усуває загрози системам національної безпеки США, зосереджуючись на оборонно-промисловій базі та покращенні сучасної безпеки;

- Співпрацює з союзниками, приватним сектором, науковцями та дослідниками, щоб посилити обізнаність і співпрацю для покращення стану кібернетичної безпеки;

- Інвестує в робочу силу світового класу та співпрацює з академічними колами та промисловістю, щоб забезпечити можливості, які забезпечать майбутнє нації²⁰.

4. Додаткові установи та організації:

4.1. USAID:

- урядова агенція США, яка керує міжнародним розвитком і гуманітарною допомогою країнам-партнерам;

- працює разом з окремими людьми, спільнотами та країнами в усьому світі, щоб покращити повсякденне життя;

- надають гуманітарну допомогу, зменшують бідність, зміцнюють демократичне врядування, сприяють розширенню економічних можливостей і допомагають досягти прогресу поза програмами;

- інвестиції допомагають досягти прогресу в сталому розвитку, зміцнюючи колективну безпеку, здоров'я та процвітання²¹.

4.2. USTR:

- відповідає за розробку та координацію політики США у сфері міжнародної торгівлі, сировинних товарів і прямих інвестицій, а також за нагляд за переговорами з іншими країнами;

²⁰ Our Mission. Cybersecurity. National Security Agency. URL: <https://www.nsa.gov/>

²¹ Featured Focus Areas. USAID From the American people. URL: <https://www.usaid.gov/>

- забезпечує управління торговельною політикою та ведення переговорів у своїх основних сферах відповідальності, зокрема: двосторонні, регіональні та багатосторонні питання торгівлі та інвестицій; розширення доступу на ринок американських товарів і послуг; міжнародні товарні угоди; переговори щодо імпоротної політики США; питання захисту інтелектуальної власності, пов'язані з торгівлею; проблеми СОТ²².

4.3. Корпорація «Міленіум Челлендж»:

- створена Конгресом США в січні 2004 року, корпорація співпрацює з найбільш бідними країнами світу, які віддані справедливому та демократичному правлінню, економічній свободі та інвестуванню у своє населення;

- надає обмежені за часом гранти, що сприяють економічному зростанню, зменшенню бідності та зміцненню інституцій. Ці інвестиції в основну інфраструктуру, політику та інституційні реформи є ключовими втручанням, які, як очікується, принесуть користь майже 400 мільйонам людей у 47 країнах;

- проекти вирішують деякі з найактуальніших проблем, з якими стикаються люди в країнах, що розвиваються, наприклад: постачання електроенергії, забезпечення чистою питною водою, будівництво інфраструктури²³.

Загальна структура побудови влади США, щодо питань зовнішньоекономічної діяльності, взаємозалежна і ґрунтується на отриманні вигоди від усіх розроблених проектів для досягнення єдиного результату – загальний вплив на усі інституції світового порядку.

Органи влади, чи це буде виконавча, законодавча, військові структури чи комерційні організації – ставлять перед собою одну мету, використання «м'якої сили» для досягнення найкращих результатів. Вплив на міжнародну політику, контроль міжнародної торгівлі, поширення американських брендів у світі – і це лише декілька факторів загального впливу США.

²² Mission of the USTR. Office of the United States Trade Representative. URL: <https://ustr.gov/about-us/about-ustr>

²³ About MCC. Millennium Challenge Corporation USA. URL: <https://www.mcc.gov/about/>

2.2. Роль «м'якої сили» в ідеології та практиці зовнішньої політики США

Зовнішня політика «м'якої сили» США пройшла декілька етапів розвитку. Започаткувало використання «м'якої сили» закінчення другої світової війни і вихід США на світовий ринок. Враховуючи, що в період 1918-1939 років американська політика працювала лише на внутрішньому ринку з розвитком потенціалу економічного зростання і побудови державності, то друга світова війна усе змінила. Загалом, зовнішню політику можна поділити на наступні етапи:

1. План Маршалла і вихід США з закритого розвитку у відкрите.
2. Холодна війна і розширення свого впливу.
3. Розпад Радянського Союзу і зростання могутності.
4. Сучасний стан зовнішньої політики «м'якої сили».

Друга світова війна спровокувала колапс в більшості країн Європи: мільйони людей залишились без житла, більшість промислових центрів лежали в руїнах, транспортна інфраструктура постраждала найбільше. Міждержавна торгівля майже припинилась, а національні валюти знецінилися. До того, погіршення погодних умов протягом 1946-1947 років знищили більшу частину врожаю пшениці та посилили продовольчу кризу.

США залишилась єдиною країною, хто зберіг стабільну економіку. До 1947 року на підтримку Європи Америка вже витратила майже 14 мільярдів доларів. Враховуючи, що основні кошти пішли на гуманітарну допомогу біженцям, а решта на позики для головних союзників – Великобританія та Франція, відновлення Європи відбувалося дуже повільно.

Криза в Європі могла значно вплинути на економічні досягнення США, тому вже на початку 1947 року радники президента США Гаррі Трумена почали бити у сполох – головний торговий партнер, Західна Європа, згодом стане не спроможною купувати американські товари, що призведе до

скорочення виробництва в США і зростання безробіття. До того ж, назрівало ідеологічне протистояння Радянському Союзу зі зростанням руху комуністичних сил по всій Європі.

Потрібні були дієві рішення. В березні 1947 року в Конгресі був озвучений новий зовнішньополітичний курс, який увійшов в історію як доктрина Трумена. Основна ідеологія доктрини – стримування комуністичного режиму у світі, а початком потрібно було закласти фундамент сили в Західній Європі, через економічну допомогу країнам. До літа 1947 року групою фахівців була розроблена стратегія економічної допомоги Європі (до фахівців увійшли: бізнесмен Вільям Клейтон, дипломат та історик Джордж Кеннан, експрезидент Герберт Гувер, юрист та радник президента Трумена – Дін Ачесон, та інші).

Головним обличчям проекту став Джордж Маршалл, який на той час займав посаду держсекретаря США. Ветеран двох світових воєн, відомий бойовий генерал в Європі, найбільш шанований і найменш політизований національний лідер.

Щоб закликати Європу до прохання про допомогу, була організована промова про план реконструкції європейських країн, з якою Маршалл виступив у Гарвардському університеті 5 червня 1947 року під час вручення дипломів. Особливістю цієї промови – заклик до європейських лідерів про пропонування плану відновлення Європи, який би надходив від них, але з врахуванням інтересів США. Білий дім доклав максимальних зусиль, щоб ця промова була озвучена максимально в усіх впливових газетах Європи, а у британському BBC вона була зачитана повністю. При оприлюдненні доповіді, враховувались інтереси США – цю промову приховували від американської преси.

Реакція країн Західної Європи не забарилася, уже 12 липня 1947 року в Парижі зібралася конференція щодо обговорення допомоги. Європа пристала на американську пропозицію з врахуванням використання коштів і для допомоги країн-агресорів в минулій війні, тобто Німеччини та Італії. Основне,

що потрібно було визначити, яким чином буде проходити розподіл допомоги, і хто контролюватиме.

План був узгоджений протягом року і розрахований на чотири роки – з 1948 по 1952. До програми увійшли 17 європейських країн. Допомога розподілялась згідно пріоритетів швидкого відновлення. Найбільше отримали великі промислові держави, а саме Великобританія – 25%, Франція – близько 20%, Німеччина та Італія – по 11%. Особливість допомоги – 80% усієї допомоги склали безоплатна поставка продовольства, сировини, промислового обладнання та сільськогосподарської техніки. Далі, європейські уряди продавали продукцію на власному ринку за вітчизняну валюту, кошти надходили в спеціальні фонди, які фінансували великі проекти – будівництво заводів, електростанцій та залізниць.

10 % пішли як позика, з низькою ставкою – 2%, строком на 35 років і більше. Контроль за використання коштів виконували: з боку США – урядова Адміністрація економічного співробітництва, з боку Європи – Організація європейського економічного співробітництва. Особливість контролю – вирішення, на які проекти витратити кошти. Наприклад, згідно домовленостей, на території Європи заборонялося будувати нафтопереробні заводи, аби ті не конкурували з американськими компаніями. Також, 5% коштів отримало ЦРУ на просування американських інтересів у Європі та протистояння комуністичній пропаганді.

План Маршалла був призупинений у грудні 1951 року з витратами, з боку США, в 13,3 мільярда доларів (з урахуванням інфляції на сьогоднішній день – близько 170 мільярдів доларів). Загалом, цього виявилось достатньо, щоб зупинити інфляцію, стабілізувати державні бюджети країн Європи і спровокувати зростання ВВП в наступні роки.

Наслідками розширення зовнішніх зв'язків США стало створення в 1949 році – Північноатлантичного альянсу, або НАТО. 1950 року утворилась

Європейська спільнота з вугілля і сталі, яка згодом переросла в сучасний Європейський Союз

За стратегічними наслідками план Маршалла — одна з найуспішніших програм в історії американського уряду. Економічна допомога іноземним державам за зразком плану Маршалла й досі лишається ключовим елементом зовнішньої політики США. 1961 року Адміністрацію економічного співробітництва, яка курувала початковий план допомоги Європі, реорганізували в окремий державний інститут — Агентство США з міжнародного розвитку (USAID)²⁴.

В цілому, це були перші кроки «м'якої сили» зовнішніх відносин США, що в подальшому і поставили Америку на перше місце, з якою усі рахуються.

Наступним етапом розвитку «м'якої сили» в зовнішніх відносинах була Холодна війна з постійним комуністичним противником – Радянським союзом. Для створення образу, капіталістичної і демократичної країни з вільними поглядами, США пішла шляхом розповсюдження власної культури світом. Першим кроком, починаючи з 1950-х років, уряд США направив найшановніших джазових музикантів країни, таких як Луї Армстронг, Дюк Еллінгтон і Дізі Гіллеспі, у тури доброї волі по всьому світу. Музичні послі подорожували до Східної Європи, Близького Сходу, Африки на південь від Сахари та інших регіонів, які вважалися чутливими до комуністичного впливу. Місія цього туру полягала в тому, щоб продемонструвати культуру США та покращити імідж Сполучених Штатів за кордоном. Вашингтон сподівався, що ця проекція змусить країни більше ототожнювати себе зі Сполученими Штатами, капіталізмом і демократією і менше з Радянським Союзом і комунізмом.

Протягом десятиліть Сполучені Штати намагалися підвищити свій імідж за кордоном за допомогою радіо та телебачення. Такі спроби почалися ще з

²⁴ Пивоваров С. 76 років тому план Маршалла допоміг Західній Європі оговтатись від війни й протистояти комуністам. Бабель. URL: <https://babel.ua/texts/105633-76-rokiv-tomu-plan-marshalla-dopomig-zahidniy-yevropi-ogovtatis-vid-viyni-y-protistoyati-komunistam-skilki-za-ce-zaplatili-y-otrimali-shtati-rahuyemo-chuzhi-groshi>

часів Другої світової війни з «Голосом Америки», який мав на меті протидіяти нацистській пропаганді. Ця практика поширилася під час холодної війни з Радіо Вільна Європа (RFE).

Радіо Свобода спочатку підтримувалося ЦРУ, а Радянський Союз засуджував як пропаганду США. Репортажі Радіо Свобода часто висвітлювали роботи інтелектуалів і митців у вигнанні, а також новини про демократичні рухи та великі радянські провали, такі як Чорнобильська ядерна катастрофа. Такий контент служив інтересам США, дискредитуючи радянський уряд і комунізм як політичну ідеологію.

Щоб посилити свою м'яку силу, уряди часто надсилають гроші, товари та послуги в інші країни для просування своїх інтересів. Взяти, наприклад, Корпус миру США. Корпус миру, заснований у 1961 році президентом Джоном Ф. Кеннеді, є урядовою агенцією, яка розміщує гуманітарних працівників США по всьому світу. Крім допомоги в розвитку, Корпус миру був заснований спеціально для того, щоб «сприяти кращому розумінню американців у країнах, де служили волонтери». Станом на 2021 рік Корпус Миру направив понад 240 000 волонтерів у понад 140 країн світу.

«М'яка сила» США - створення національної космічної програми, яка висадила людину на Місяць; допомога створювати голлівудські фільми, як-от «Петтон» і «Топ Ган», які зображували американських військових, і фінансувати спортивні програми, спрямовані на повалення радянських чемпіонів. Навіть колишній радник з питань національної безпеки Генрі Кіссінджер особисто телефонував гросмейстеру з шахів Боббі Фішеру, щоб підбадьорити його в матчі 1972 року проти радянського чемпіона світу.

Для США, використання «м'якої сили» через космічні програми, розвиток кіноіндустрії, фінансування спортивних програм, означало: легше працювати з іншими, коли тобою захоплюються і поважають. Крім того, просування питання зовнішньої політики - чи то боротьба зі зміною клімату, чи

обмеження торгівлі наркотиками, з добровільними партнерами працювати легше, ніж тиск на інших за допомогою більш примусових засобів.

Як висновок, холодна війна спровокувала не лише військову гонитву між наддержавами, а спровокувала широкий розвиток кіноіндустрії, поширення американського бізнесу по усьому світу, покращення спортивних змагань і їх оснащення, а що найбільш головне – перехід на «м'яку силу» для досягнення визнання.

З розпадом Радянського Союзу, США постала перед загальними проблемами – збільшення кількості країн, ядерний потенціал, не зрозуміла конкуренція. Але й були позитивні зовнішні відносини: зростав вплив США в нових республіках, розширювався ринок збуту, з'явилися безробітні науковці, яких можна було використати в своїх цілях.

«М'яка сила» була використана ефективно:

- об'єднання Німеччини і поява нового члена в НАТО;
- економічний вплив на нові республіки: нові ринки збуту продукції американського походження, залежність нових країн від фінансової допомоги (економічна розруха не дозволяла швидко вийти на економічний розвиток);
- наукові генії потребували нових робочих місць і цим ефективно користувалися агенції США;
- розширення американських компаній на територіях нових республік.

Новою основою для перспективного впливу в зовнішній політиці стало впровадження на початку 1990-х років Інтернету. Ця революційна технологія, колись доступна лише небагатьом обраним, швидко стала невід'ємною частиною повсякденного життя. Всесвітня павутина, запущена в 1992 році, змінила спосіб спілкування людей, здійснення покупок і розваг.

Зі зростанням проникнення Інтернету клієнти отримали безпрецедентний доступ до інформації та продуктів. 90-ті роки стали свідками появи онлайн-ринків, служб електронної пошти та платформ соціальних мереж, що заклало основу сучасної цифрової економіки. Крім того, розвиток мобільних технологій

наприкінці 90-х ще більше прискорив перехід до цифрового світу. Поява перших комерційно доступних смартфонів, які все ще були громіздкими та дорогими, ознаменувала початок тенденції, яка призведе до широкого використання мобільних пристроїв у 21 столітті.

90-ті роки були золотою ерою для телебачення, коли рейтинги очолили серіали, драми та анімаційні шоу. Деякі з найпопулярніших телешоу десятиліття включають: «Сайнфельд», «Швидка допомога», «Друзі», «Сімпсони». Кіноіндустрія також процвітала в 1990-х роках із появою великих кінотеатрів, які пропонували кінематографічні враження у великому масштабі. Після показів у кінотеатрах швидкий випуск фільмів на домашнє відео ще більше розширив доступ до популярних фільмів. Наприклад: «Титанік», «Парк Юрського періоду», «Король лев», «Форрест Гамп», «Матриця»²⁵.

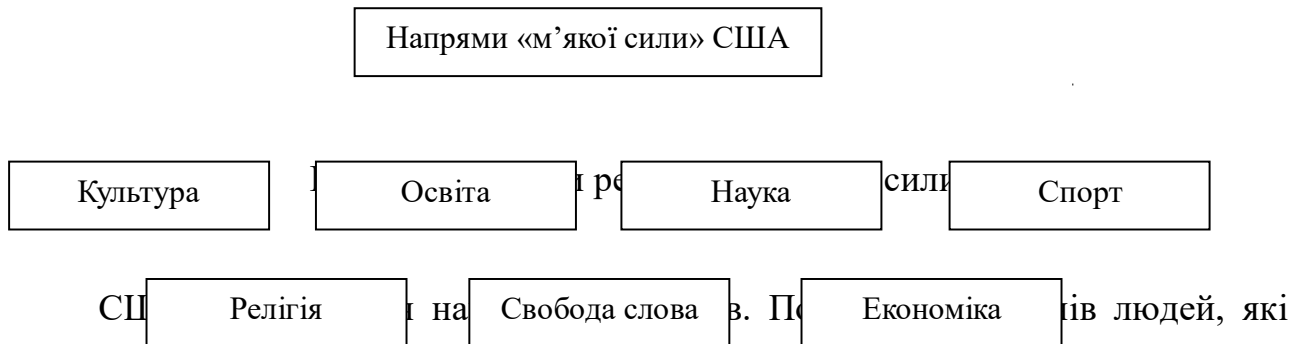
Усі ці новинки розвитку швидкими темпами розповсюджувалися світом, і все більше розширювали впливовість США в зовнішніх стосунках з іншими країнами. І з початком інформаційної революції і появою соціальних мереж «Facebook», «Twitter», операційної системи «Windows», технологічних гігантів «Apple», «Tesla», «Alphabet» зовнішня політика США перестала контролюватися державою. Розповсюдження інформації, поширення контенту – перетворює світову індустрію на віртуальний світ, який контролювати стає дуже важко.

2.3. Напрями реалізації «м'якої сили» США

Політика «м'якої сили» США є ключовим інструментом міжнародного впливу, спрямованим на формування позитивного образу країни, поширення її цінностей та ідей, а також зміцнення її позицій на глобальній арені без

²⁵ The Evolution of the Customer: The Digitally Disruptive '90s. Grace Hill. URL: <https://gracehill.com/blog/the-evolution-of-the-customer-the-1990s/>

застосування військової сили чи прямого примусу. Напрями реалізації «м'якої сили» США виділимо на рис.2.2.

Проживають в Америці, народилися за межами США – це 13 відсотків населення. Через імміграцію американський досвід поширюється у всьому світі. Не кожна історія іммігранта є щасливою, але досить чітко розповідає позитивні новини про Америку, щоб американське суспільство було моделлю для світу. Американська популярна культура залишається видатною не лише завдяки своїй творчості, а й завдяки своєму діловому розуму.

Секрет успіху Голлівуду значною мірою пов'язаний з тим, що він був заснований іммігрантами – Голдвін, Майер, Ворнер – усі вони були просто на місці. Їхня культурна система відліку була синтезом оптимізму нового світу та культури старого світу. Історії, які розповідали їхні студії, і те, як вони їх розповідали, означали, що фільми сподобалися далеко за межами Америки.

У 2012 році американський експорт фільмів і телебачення склав 16,2 мільярда доларів США. Для порівняння, британський експорт фільмів і телебачення, який на хвилі популярності, становив 1,2 мільярда доларів.

Сполучені Штати, які називають «плавильним котлом» культур, є третьою за величиною країною у світі, жителі якої представляють різні етнічні групи, такі як афроамериканці, американці азійського походження, корінні американці та латиноамериканці. Загалом кажучи, люди в США дотримуються цінностей, викладених у Декларації незалежності: усі створені рівними, з невід'ємними правами на життя, свободу та прагнення до щастя.

З дитинства американців привчають бути самодостатніми та незалежними. В американській культурі, освіті та інституціях дуже підкреслюється важливість того, що людина може формувати власну ідентичність і майбутнє за допомогою власного вибору, здібностей і зусиль. Американці цінують турботу про себе та свободу вибирати власне визначення щастя.

До прикладу можна навести декілька елементів культури США, які є її невід'ємною частиною і пропагується у всьому світі²⁶:

- американська мрія є повсюдною частиною американської культури. Це віра в те, що можна досягти фінансового успіху та професійної мобільності завдяки наполегливій праці;

- Голлівуд, історичний центр американської кіноіндустрії, є невід'ємною частиною американської культури. Це відіграє важливу роль у формуванні сприйняття американського способу життя за кордоном. Блокбастери, культура знаменитостей і вручення премії «Оскар» є частиною культурного значення Голлівуду;

- джазова музика, що походить від афро американських громад на півдні США, є унікальною частиною американської культури. Він відомий своєю імпровізаційною природою та експресивними тонами. Джаз вплинув на багато інших музичних жанрів і продовжує користуватися відданою аудиторією;

- кава є популярним напоєм в Америці. Кав'ярні слугують місцями соціальних зустрічей і віддаленим робочим місцем. Такі бренди, як Starbucks, перетворилися на глобальні організації, які навіть вплинули на культуру кави за кордоном;

- велика американська література, що охоплює твори від Ернеста Хемінгуея до Тоні Моррісон, відображає різноманітні аспекти американського життя та історії. Ці роботи відображають просторі ландшафти нації, соціальні

²⁶ 55 American Culture Examples. HelpfulProfessor. URL: <https://helpfulprofessor.com/american-culture-examples/>

зміни та індивідуальний досвід. Такі відомі книги, як «Вбити пересмішника» та «Великий Гетсбі», вважаються основою американської літератури.

Релігійна дипломатія. США демонструють підтримку багатьох конфесій і підтримку свободи віросповідання. Розробляється велика кількість програм, спрямованих на зміцнення співпраці між різними релігійними громадами.

Освітні програми та обмін студентами. Такі програми, як Fulbright (під час отримання грантів «фулбрайтівці» зустрічатимуться, працюватимуть, живуть і навчатимуться у людей приймаючої країни, обмінюючись щоденним досвідом), FLEX (перебуваючи в США, студенти отримують лідерські навички, дізнаються про американське суспільство та цінності, а також навчають американців про їхні рідні країни та культуру), IVLP (головна програма професійного обміну Державного департаменту США. Завдяки короткостроковим візитам до Сполучених Штатів молоді іноземні лідери в різних сферах знайомляться з цією країною з перших вуст і розвивають тривалі стосунки зі своїми американськими колегами), дозволяють молодим лідерам і студентам отримувати досвід навчання чи стажування у США. Це створює міцні міжособистісні зв'язки з майбутніми лідерами інших країн.

Свобода слова. Підтримка демократії та прав людини, що виражається фінансуванням програм, що сприяють прозорості уряду, забезпеченню верховенства права, розвитку громадянського суспільства та захисту прав людини. Фінансування медіа та свободи слова, наприклад, через такі організації, як Radio Free Europe та Radio Liberty, США сприяють поширенню незалежної журналістики в регіонах з авторитарними режимами.

Наукові розробки США і їх вплив на зовнішні відносини в світовому суспільстві є ще більш вражаючими. NASA - дослідження таємниць Всесвіту на користь усім. NASA досліджує невідоме в повітрі та космосі, впроваджує інновації на благо людства та надихає світ відкриттями.

Такі бренди, як Coca-Cola, McDonald's, Google, Apple, Tesla, асоціюються із сучасністю, свободою вибору та комфортом. Активне використання

соціальних мереж Facebook, Twitter, Instagram та YouTube у всьому світі, створюють та об'єднують групи людей за своїми бажаннями та переконаннями.

Економічна підтримка. Гуманітарна допомога: під час криз, таких як природні катастрофи або військові конфлікти, США надають фінансову, медичну та технічну підтримку постраждалим країнам. Інвестиції в розвиток: фінансування інфраструктурних проєктів, підтримка реформ у сфері управління, охорони здоров'я та освіти через USAID та інші організації. Стимулювання торгівлі: відкриття американського ринку для країн, які співпрацюють зі США, сприяє створенню взаємовигідних економічних зв'язків.

Спортивна дипломатія США, це не лише професійні ліги в баскетболі, хокеї, футболі, а й високо розвинутий підхід до підготовки спортсменів у всіх видах спорту для досягнення високих результатів і показово відобразити у всьому світі – якість підготовки та відповідальність. Загалом, на сьогодні створені чотири програми взаємозв'язків, в яких американські спортсмени через спільні освітні та культурні інтереси сприяють дружнім відносинам між Сполученими Штатами та іншими країнами. До них входять²⁷:

- Sports Visitor Program. Програма спортивних відвідувачів. Під час програми учасники спілкуються з міжнародними колегами, знайомляться зі спортивними практиками, діляться досвідом;

- Sports Envoy Program. Програма спортивного посланця. Посланці спорту очолюють спортивні заходи, виступають в університетах і зустрічаються з високопосадовцями, щоб обговорити роль спорту в покращенні життя людей і трансформації суспільства;

- International Sports Programming Initiative. Міжнародна ініціатива спортивних програм. Програма спрямована на популяризацію теми спорту для соціальних змін і досягнення цілей зовнішньої політики;

²⁷ Sports Diplomacy. Sports Visitors Program. URL: <https://sportsvisitor.org/about/sports-diplomacy/>

- Global Sports Mentoring Program. Глобальна програма спортивного наставництва. Суть програми в створенні умов у спорті для усіх, хто ним хоче займатися.

Узагальнюючи, фактори «м'якої політики» США між собою взаємопов'язані і націлені на пропагування ідеалів життя в США і можливості створення вільного суспільства в інших країнах.

Висновки до другого розділу

Зовнішня політика США має складну систему розподілу влади. Законодавча влада, виконавча влада, військові структури та недержавні органи працюють як одне ціле, але в той же час контролюють усі процеси як окремо, так і цілісно. Інститути політики США побудовані таким чином, щоб виконувати поставленні на них процеси діяльності і в той же час, контролювати виконання завдань іншими елементами влади. Президент США, хоч і є головним в системі проведення зовнішньої політики, але він залежний від інших інститутів влади з точки зору фінансування, правдивих відомостей і роботи недержавних проектів поза межами США. Така відповідність і інших інститутів влади.

В практиці зовнішньої політики США «м'яка сила» відіграла надважливу роль становлення США, як країни з потужною економікою і найбільшим впливом у сучасному світі. Лише впровадження плану Маршалла в 1947 році дало змогу підняти економіку Західної Європи і посилити вплив США на її території. Саме він дав змогу створити наступні організації: Європейський Союз, НАТО.

Холодна війна з радянським союзом створила неймовірний прогрес в наукових розробках, поширення американського вільного життя через кіноіндустрію, освіту, спорт. Як наслідок, поява інтернету, розвиток космосу, освітні програми для потребуючих, міжнародні організації поширюють свій

вплив у бідних країнах. А з розпадом радянського союзу, США розширила вплив «м'якої сили» - вільні науковці, освітні програми обміну, розвиток бренду США через потужні корпорації.

Сучасний стан «м'якої сили» США – науковий прогрес (NASA, Tesla, приватні космічні програми), освіта (безліч проектів для обміну студентами, навчальні програми з можливістю мігрувати в США), спортивні програми (навчання тренерів, спортивні конференції), потужна кіноіндустрія з поширенням у світі, створення міжнародних організацій (допомагають бідним країнам світу з забезпеченням ресурсів, яких потребують; допомога при стихійних лихах).

Загальна система «м'якої сили» в зовнішній політиці США створювалась десятиліттями і яскраво відображає результат: краще досягати миру якісними діями «м'якої сили», ніж застосовувати фізичну силу у вирішенні проблеми.

РОЗДІЛ 3

РЕГІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ «М'ЯКОЇ СИЛИ» США

3.1. Вплив «м'якої сили» США в Центральній та Латинській Америці

Центральна та Латинська Америка історично були регіонами, які контролювалися США силою санкцій та військового стримування. Військова міць США в регіоні не має собі рівних – вони мають 76 військових баз у регіоні Латинської Америки та Карибського басейну, а також 4-й військово-морський флот США. Основні проблеми, які виникають у США в даному регіоні: нелегальна міграція, наркотрафік, зростання впливу Китаю.

Але загрози інтересам США здебільшого сконструйовані. Вони в основному зводяться до того, що «Китай набагато більш конкурентоспроможний, ніж був раніше, і це не подобається». Відкритість регіону для бізнесу, стійкість режимів, які США ненавидять, і страх перед можливим майбутнім геополітичним суперництвом підживлюють американські побоювання занепаду та виправдовують посилення американської влади у зброї²⁸.

Враховуючи дані загрози, США не полишає взаємодію в даному регіоні через «м'яку силу» дипломатичних відносин. Так, в даних регіонах працюють освітні програми, надходить економічна та гуманітарна допомога, створюються культурні центри, розвиток місіонерського руху.

Освітня програма Fulbright: регіональна програма відбору для країн Центральної Америки та Карибського басейну здійснюється на основі якості заявок, а не квот для кожної країни. Розподіл нагород між країнами регіону щороку змінюється залежно від рівня претендентів. В програму не входять:

²⁸ Trump, China and Latin America: The US is Losing the Soft Power War. The Wire. URL: <https://thewire.in/world/trump-china-latin-america-soft-power-war>

Багамські острови, Беліз, Куба, Гайана, Гаїті, Нікарагуа, Сурінам, Венесуела або території США, такі як Пуерто-Ріко чи Віргінські острови США.

Програма English Access Microscholarship (доступ до мікро стипендій з вивчення англійської мови) - програма мікро стипендій забезпечує базові навички англійської мови для досвідчених, економічно незахищених студентів, переважно віком від 13 до 20 років, у їхніх країнах. Програми дають учасникам навички англійської мови, які можуть сприяти кращій роботі та освітнім перспективам²⁹. Учасники також отримують можливість змагатися та брати участь у майбутніх обмінах та навчанні в Сполучених Штатах. США надають молодим людям із бідних регіонів можливість вивчати англійську мову. У країнах, як-от Нікарагуа та Гондурас, ця програма допомагає створювати нові можливості для навчання та працевлаштування.

Ініціатива USAID в Сальвадорі. Стратегічне бачення для програми Ель-Сальвадор – це більш процвітаюча та безпечна країна, яку підтримує прозорий та підзвітний уряд, де люди вірять, що можуть мати краще життя вдома. Програми передбачають професійне навчання, консультування, громадські роботи та розважальні заходи для молоді. Сприяє створенню робочих місць і працевлаштуванню, а також розвитку торгівлі, інвестицій і доступу до капіталу для мобілізації сальвадорських і міжнародних інвестицій приватного сектору в ключові сектори. Розширює легальні можливості для тимчасового працевлаштування в США через візову програму H-2. Надає продовольчу допомогу та підтримує фермерів, які ведуть натуральне господарство, і домогосподарства, які залежать від сільського господарства, надаючи своєчасні внески для посіву та сезону вегетації, а також практику сталого ведення сільського господарства для покращення продовольчої безпеки, диверсифікації

²⁹ English Access Microscholarship Program. United States Department of State. URL: <https://exchanges.state.gov/non-us/program/english-access-microscholarship-program>

сільськогосподарських доходів та зміцнення місцевого управління водними джерелами³⁰.

Ініціативи USAID спрямованні і в інших країнах регіону, таких як Бразилія, Болівія, Колумбія, Мексика, Ямайка, Перу та інших.

Програма CAFTA-DR - це перша угода про вільну торгівлю між Сполученими Штатами та групою менших країн, що розвиваються: Коста-Ріка, Сальвадор, Гватемала, Гондурас, Нікарагуа, а також Домініканська Республіка.

Особливості програми: зміцнює права та умови працівників у регіоні, забезпечуючи захист праці, на яку її працівники мають право відповідно до національного законодавства країни; торгівля та економічне зростання сприяє процвітання, стабільності та можливостям для громадян у їхній рідній країні; сприяє зміцненню торгових та інвестиційних зв'язків, процвітання та стабільності в усьому регіоні. Торгівля товарами та послугами США з CAFTA-DR склала приблизно 108,5 мільярдів доларів у 2022 році. Експорт становив 58,3 мільярдів доларів; імпорт становив 50,2 млрд доларів. Активне сальдо торгівлі товарами та послугами США з CAFTA-DR становило 8,1 мільярда доларів у 2022 році. Прямі іноземні інвестиції США в CAFTA-DR у 2022 році становили 8,5 мільярда доларів³¹.

Програма харчової допомоги (Food for Peace). Подолання глобального голоду має вирішальне значення для національної безпеки США: там, де голод зберігається, зростає нестабільність. Підтримуючи найуразливіші верстви населення світу, програма створює більш стабільний світ і забезпечує людям можливість вести здорове та продуктивне життя. У бідних регіонах, зокрема в Сальвадорі та Гватемалі, США фінансують забезпечення продовольством для шкіл і місцевих громад.

³⁰ El Salvador. USAID. URL: <https://www.usaid.gov/el-salvador>

³¹ CAFTA-DR (Dominican Republic-Central America FTA). United States Trade Representative. URL: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/cafta-dr-dominican-republic-central-america-fta>

Ініціатива "Центральноамериканський альянс для процвітання" (Alliance for Prosperity). Після того, як у 2015 році віце-президент США Джозеф Байден відвідав Центральну Америку, він закликав Конгрес схвалити ініціативу³². Далі він перерахував три шляхи вирішення цих проблем: безпека, належне управління та потреба в міжнародних інвестиціях. Ця програма спрямована на зменшення нелегальної міграції до США через боротьбу з насильством, створення робочих місць і зміцнення верховенства права в країнах «Північного трикутника» (Гватемала, Гондурас, Сальвадор). Ініціатива спрацювала з виділенням 750 мільйонів доларів для покращення ситуації в регіоні, але з приходом до влади в 2017 році Дональда Трампа проект було переглянуто у бік контролю кордонів, а не в допомозі країнам з розвитком.

American Spaces (Американські простори) - це місця для навчання та зборів у всьому світі з відкритим доступом, які сприяють взаємодії – як особистій, так і віртуальній – між місцевою аудиторією та Сполученими Штатами. American Corner (Американський куточок) – це партнерство між відділом громадської дипломатії Посольства Сполучених Штатів Америки та бібліотекою міста Публіки. Американський куточок є подарунком від народу Сполучених Штатів жителям Лімона, Коста-Ріка, для зміцнення відносин між обома країнами. Він надає широкий громадськості доступ до актуальної та достовірної інформації про США через книжкові колекції, Інтернет та місцеві програми. Мультимедійні, книжкові та періодичні колекції є відкритими та доступними. Пов'язані читальні або кімнати для зустрічей доступні для проведення програмних подій і заходів (тобто авторські читання, фільми, програми доповідачів, семінари, фільми, зустрічі та виставки).

Створений двонаціональний центр став піонером і лідером у викладанні англійської мови в Коста-Ріці, а також містком між обома культурами. Його місія полягає в тому, щоб покращити якість життя шляхом викладання

³² Alliance for Prosperity? Society For Cultural Anthropology. URL: <https://culanth.org/fieldsights/alliance-for-prosperity>

англійської мови та популяризації культур Коста-Ріки та Сполучених Штатів Америки. Бачення полягає в тому, щоб бути лідером у інноваційному викладанні англійської мови та просуванні міжкультурного досвіду Коста-Ріки та Сполучених Штатів Америки³³.

Цифрова дипломатія. Соціальні мережі, як-от Facebook та Instagram, є домінуючими у Центральній та Латинській Америці. Через них США поширюють інформаційні кампанії на підтримку демократії, прав людини та економічних можливостей. Протидія дезінформації: США фінансують проекти, спрямовані на боротьбу з фейковими новинами та впливом інших геополітичних гравців у регіоні.

Узагальнюючи, «м'яка сила» зовнішньої політики в регіоні, більше направлена на підтримку населення і поширення вподобань до американської культури. В той же час, створюються усі передумови для запобігання нелегальної міграції через створення робочих місць в регіонах, в торгівельній співпраці, освоєння американської культури і навчання англійської мови. Як висновок, американська зовнішня політика направлена на стимулюванні громадян залишатися в своїй країні і відповідно її розвивати, а не шукати кращого щастя через нелегальну міграцію в США.

3.2. Використання «м'якої сили» США в Європі

Європейські країни та США – історично побудовані взаємні відносини миру та справедливості. Такі країни, як Велика Британія, Франція, Іспанія, Ірландія у свій час дали США потужний міграційний бум свого населення, які шукали кращого життя і створили теперішню потужну країну – США.

Дипломатичні відносини «м'якої сили» започаткувала друга світова війна, а точніше – її закінчення. Розроблений план Маршалла і відбудова

³³ American Spaces. Compelling programs and activities on a wide range of themes and topic. U.S. Embassy in Costa Rica. URL: <https://cr.usembassy.gov/education/american-spaces/>

економічного середовища країн, які найбільше постраждали, дали змогу створити нову хвилю в дипломатичних відносинах. Тому свідчить міжнародний клуб урядів семи високо розвинутих країн світу, в який входять, крім США, чотири країни Європи – Великобританія, Франція, Німеччина та Італія. Саме ті країни, які отримали найбільшу допомогу після другої світової війни.

Особливості «м'якої сили» сучасної дипломатії США в регіоні Західної Європи - підтримка під час COVID-19, включаючи пряме фінансування через програму COVAX; дипломатична безпека через НАТО (проведення військових навчань, таких як «Defender Europe»; база США в Рамштайні (Німеччина), цим США не лише демонструють військову підтримку, а й організовують публічні заходи, щоб посилити довіру населення до трансатлантичної співпраці), культурні події (часто проводяться фестивалі американського кіно, виставки сучасного мистецтва та джазові концерти. Наприклад, джазові фестивалі в Швейцарії чи Франції мають сильний вплив американської музичної традиції); освітні програми обміну студентів, яка користується особливою популярністю у Франції, Німеччині, Великій Британії та Нідерландах; американські компанії, такі як Apple, Google, Amazon і McDonald's, мають величезний вплив у Західній Європі, вони не лише забезпечують робочі місця, а й стають символами американського способу життя; підтримка зелених технологій, в яких США активно фінансує дослідження та розробки в галузі екологічно чистої енергії в Західній Європі (наприклад, американські компанії підтримують проекти з розвитку відновлюваної енергетики в Нідерландах чи Німеччині).

Загалом, дипломатичні відносини з економічно розвинутими країнами Європи проходять на високому рівні і більше зосередженні на створенні прогресивних технологій майбутнього. «М'яка сила» США у Західній Європі базується на культурі, освіті, економічному партнерстві, спортивних заходах та підтримці демократичних цінностей. Цей регіон залишається важливим для підтримки трансатлантичного партнерства, і США використовують багатогранний підхід для зміцнення зв'язків з європейськими країнами.

В свою чергу, Центральна та Східна Європа з іншими поглядами на економічний розвиток і набагато слабшим розвитком новітніх технологій потребують більшого впливу «м'якої сили» дипломатичних відносин з боку США. Враховуючи, що право наслідником радянського союзу стала росія з не меншими амбіціями впливу на своїх сусідів.

США активно використовують політику «м'якої сили» у Східній Європі, зокрема в країнах, які історично перебували під впливом Радянського Союзу або мають стратегічне значення для американських інтересів. До програм впливу через дипломатичні відносини можна віднести: освіта, підтримка громадських організацій, економічна допомога, культура та спорт, гуманітарна допомога, безпекова співпраця.

В свою чергу, можна виділити, що дипломатичні відносини США перебувають в класичній формі для усіх регіонів світу, без обмежень і Східна Європа. До заходів, які підпадають під «м'яку силу» можемо віднести: освітні програми Fulbright, FLEX, центри Education USA; USAID фінансує ініціативи, спрямовані на боротьбу з корупцією, захист прав людини та розвиток громадянського суспільства; програма «Міленіум Челлендж Корпорейшн» підтримує реформи у сфері економіки та боротьби з корупцією; діють центри «American Corners», які популяризують американську культуру, англійську мову та демократичні цінності тощо.

Загалом можемо виділити окремий демократичний вплив США на деякі країни Європи. Так, наприклад радіо Вільна Європа стало протипологом жорстко контрольованому державним ЗМІ у Східній Європі та радянському союзу. Фінансована Сполученими Штатами організація мала на меті надавати точні новини, аналітику та коментарі тим, хто живе за комуністичного режиму. Трансляції мали на меті популяризувати демократичні цінності, права людини та свободу вираження поглядів, а також представити нейтральний погляд на події у світі. І цей вплив виправдав себе. Так, з початком розпаду радянського союзу, демократичний вплив радіо Вільна Європа розпочав демократичні рухи

в низці країн, найбільше в Польщі і відповідно, перехід до демократичного суспільства пройшов швидкими темпами.

США використовують широкий спектр інструментів «м'якої сили» більшим чином в Східній Європі, щоб сприяти демократичним реформам, підтримувати економічний розвиток, боротися з дезінформацією та забезпечувати безпеку. Особливу увагу приділяють країнам, які прагнуть зменшити залежність від російського впливу, зокрема Україні, Грузії, Молдові та країнам Балтії.

3.3. Використання «м'якої сили» США в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні

Азіатсько-Тихоокеанський регіон є ключовим театром американо-китайського суперництва. Після чотирьох років бурхливої політики в Азії за президента Дональда Трампа адміністрація Джо Байдена відновила свою прихильність до регіону. Конкуренція прийняла більш витончену форму, коли Китай і США втілювали різні практики м'якої сили: ідейну проти прагматичної. У той час як США зосереджують свою зовнішню політику на ідеалах ліберальної демократії, Китай наголошує на матеріальних аспектах, включаючи розширення економічних можливостей і спільне процвітання як частину своїх зовнішніх зобов'язань. Що стосується взаємодії з елітою, то адміністрація Байдена схвалила ідею «відновити м'язи демократичних альянсів, які атрофувалися за останні кілька років нехтування³⁴».

У контексті Азіатсько-Тихоокеанського регіону ці амбіції переглянуті самітом четвірки лідерів, на якому до Білого дому прийшли основні демократичні сили регіону – Австралія, Індія та Японія. Серед спільних цілей учасників було проголошено дотримання демократичних цінностей та

³⁴ Head Versus Heart? US-China Soft-Power Competition Over Values. Global Asia. URL: https://www.globalasia.org/v16no4/cover/head-versus-heart-us-china-soft-power-competition-over-values_maria-repnikova

формування стійкості до демократії в регіоні. Окрім узгодження з існуючими демократіями, адміністрація Байдена також підтримала контакти з урядами з більш сумнівними демократичними показниками, намагаючись викликати про демократичний зсув. Філіппіни, наприклад, були запрошені на нещодавній віртуальний саміт за демократію разом із такими країнами, як Південна Корея та Японія. Обґрунтування саміту полягає в сприянні «демократичному оновленню» та протидії впливу Китаю та росії.

Більш рутинні або орієнтовані на громадськість дипломатичні контакти США з Азією також виявляють постійну увагу до цінностей, пов'язаних з ліберальними демократіями, таких як різноманітність, права людини та розширення можливостей особистості. Багато рекламних заходів і повідомлень посольств США на місцях підкреслюють, що різноманітність і інклюзивність є основою американської політичної та соціальної структури. Це робиться шляхом оприлюднення історій про нові заходи, вжиті для захисту прав груп меншин, а також за допомогою більш цілеспрямованих повідомлень про героїчних іммігрантів і членів груп меншин, які представляють бажане втілення подвійної ідентичності як мультикультурних громадян, які служать США. Наприклад, у жовтні посольство США на Філіппінах оприлюднило програму місяць філіппінсько-американської історії, представивши радника військово-морського флоту як зразкового філіппінського американця, який підтримує тісні зв'язки з філіппінською культурою, працюючи на США. Американське посольство в Індії нещодавно оприлюднило досягнення Сіріші Бандли, першого американського інженера індійського походження, який полетів у космос. Висвітлюючи ці героїчні постаті, ми передаємо повідомлення про те, що Америка є джерелом натхнення та двигуном їхнього таланту, а також про природну спорідненість Америки з цими азіатськими країнами через присутність діаспорних громад.

Ідейні та прагматичні орієнтації в американо-китайській конкуренції за цінності в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні відображають більші відмінності

в їх інтерпретації та реалізації м'якої сили. У контексті США «м'яка сила» розуміється як така, що позбавлена матеріальних і примусових стимулів і зосереджена більше на просуванні ідеалів (а також культури та зовнішньої політики). У Китаї, навпаки, розуміння м'якої сили є більш мінливим, ставить під сумнів межі між жорсткою та м'якою силою та часто вносить матеріальні виміри, такі як просування економічного успіху та надання економічної допомоги в більший проект створення іміджу Китаю.

Що стосується проблем, то США стикаються з суперечностями між орієнтованою на демократію дипломатією та необхідністю стратегічних альянсів з недемократичними державами в Азії, а також обмеженнями просування демократії як ідеалу за відсутності практичних стимулів. Що стосується взаємодії з авторитарними режимами в Азії, нещодавні візити високопосадовців США до Сінгапуру, В'єтнаму та Філіппін свідчать про крихкий компроміс між просуванням демократії та кооперацією недемократичних сил у більш широкій анти китайській програмі. Хоча посольства США все ще доносять демократичні ідеали та практику до місцевої громадськості, пряма взаємодія та звернення до авторитарних лідерів розкривають суперечність у зовнішній політиці США, особливо для соціальних держав, які борються за демократію.

З огляду на загальні тенденції, США особливу увагу приділяють економічним впливам. Одним з проєктів ініціатива "Індо-Тихоокеанська стратегія" (Indo-Pacific Strategy), США просувають концепцію вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону, спрямовану на зміцнення економічного партнерства. Держдепартамент відіграє центральну роль у цих зусиллях, оскільки зміцнюють архітектуру дипломатії та глобальної взаємодії через Індійсько-тихоокеанську стратегію. Постійне поновлення мережі партнерств і альянсів, створюються нові коаліції та поглиблюється участь у багатосторонніх установах, щоб відповідати випробуванням сучасного часу³⁵.

³⁵ The Indo-Pacific Strategy. U.S. Department of State. URL: <https://www.state.gov/indo-pacific-strategy/>

США співпрацюють із Японією, Австралією та Індією в рамках ініціативи Blue Dot Network, яка має на меті забезпечити прозорість інфраструктурних проектів у регіоні. Мережа Blue Dot - це добровільна схема сертифікації інфраструктурних проектів, орієнтована на приватний сектор і підтримувана урядом певної країни. Він спрямований на те, щоб допомогти спрямувати інвестиції в інфраструктуру якості, надаючи надійний сигнал інвесторам та іншим зацікавленим сторонам про те, що проекти є екологічно та соціально стійкими, відкритими та прозорими, і що найбільш головне - економічно ефективними³⁶.

Особливо можна виділити елементи «м'якої сили» в дипломатичних відносинах США на Близькому Сході. Так, США і Близький Схід останнім часом розуміються негативні відносини з Іраном, допомога Ізраїлю у внутрішньому протистоянню, але дипломатичний вплив «м'якої сили» достатньо присутній.

Освіта в регіоні під патронатом США представлена трьома університетами. Американський університет у Бейруті (AUB), заснований у 1866 році базує свою освітню філософію, стандарти та практику на основі американської моделі вищої освіти гуманітарних наук. Дослідницький університет, орієнтований на навчання, має близько 1000 викладачів і близько 8000 студентів. Університет заохочує свободу думки та вираження поглядів і прагне випускати чоловіків і жінок, відданих творчому та критичному мисленню, навчанню протягом усього життя, особистій чесності, громадянській відповідальності та лідерству³⁷.

AUC (Американський університет у Каїрі), провідний англomовний заклад вищої освіти, який керується прагненням до досконалості. Навчальна програма з ліберальних мистецтв, заснована на Близькому Сході та акредитована в Сполучених Штатах, включає в себе навчальний досвід, який

³⁶ About us. Blue Dot Network. URL: <https://www.bluedot-network.org/about>

³⁷ Overview. American University of Beirut. URL: <https://www.aub.edu.lb/AboutUs/Pages/default.aspx>

сприяє інтелектуальній допитливості, критичному мисленню, вирішенню проблем і глобальному світогляду. Команда викладачів формує майбутніх лідерів, здатних справляти значущий вплив у своїх громадах і на світ³⁸.

NYU Abu Dhabi (Нью-Йоркський університет Абу-Дабі). XXI століття вимагає суворої, широкої та творчої освітньої підготовки. Університет надає надзвичайні можливості для індивідуального дослідження та зростання, а також готує студентів до успіху в дійсно глобальному світі. Через чотири роки взаємопов'язаного академічного та культурного досвіду студенти отримують глибше розуміння різноманітних культур і розвивають сильне почуття соціальної відповідальності - готові змінювати місцеві та глобальні проблеми³⁹.

В 2009 році концепція «м'якої сили» - м'яка заміна авторитарних режимів за допомогою розвитку демократичних інститутів і громадянського суспільства, була зазначена як основа публічної дипломатії США. Завдяки розвитку комунікацій публічна дипломатія отримала широкий спектр технологічних інструментів для інформування та впливу на іноземну аудиторію. Було створено «Близькосхідну мережу мовлення», що складається з радіостанцій і телеканалів, а саме: радіо «Сава» (Radio Sawa), радіо «Фарда» (Radio Farda) телеканал «Альхура» (TV Alhurra). Ці радіо- та телеканали почали трансляції про США в країни Близького Сходу і мобілізувати активну частину населення навколо американських цінностей.

За часів адміністрації Б. Обама, метою американської публічної дипломатії на Близькому Сході була реабілітація іміджу США та завоювання довіри з метою сприяння реалізації американських інтересів на Близькому Сході. У 2009 році президент виступив з промовою в Єгипті у місті Каїр, де окреслив свою особисту участь у мусульманському світі на основі взаємних інтересів та взаємоповаги, і проілюстрував, як Сполучені Штати та мусульманські громади у всьому світі можуть подолати деякі відмінності, які їх

³⁸ Mission and History. The American University of Cairo. URL: <https://www.aucegypt.edu/about/mission-and-history>

³⁹ A New Model for Education. NYU Abu Dhabi. URL: <https://nyuad.nyu.edu/en/>

розділили. Було розроблено та запущено ряд програм обміну, зокрема Програма переселення та прийому біженців США (поширювалась на Туреччину, Ліван, Єгипет та північний Ірак), Глобальна програма підприємництва, Близькосхідна ініціатива партнерства (MEPI), Міжнародна програма лідерства Women2Women (W2W) (можливість для молодих жінок віком від 15 до 19 років взяти участь в освітньому та культурному обміні в Бостоні, штат Массачусетс), Програма обміну молодими лідерами Іраку (IYLER). Ці програми значною мірою посприяли освітній та культурній комунікації між Сполученими Штатами та країнами Близького Сходу та покращили взаєморозуміння між пересічними громадянами з обох сторін.

Проте, не обійшлося без проблем реалізації публічної дипломатії США в даному регіоні. Загалом, ключовими проблемами публічної дипломатії в регіоні Близького Сходу є наступні:

- американська публічна дипломатія не є культурно нейтральною, але відображає унікальний американський стиль спілкування;
- хоч американський стиль спілкування позитивно резонує з американським суспільством, він негативно резонує або не може резонувати серед арабської та мусульманської громадськості;
- культурні відмінності в стилях публічного спілкування підірвали ефективність американської публічної дипломатії в арабському та мусульманському світі.

Варто зазначити, що широкі перспективи публічної дипломатії США в близькосхідному регіоні відкриваються завдяки Інтернету та соціальним мережам. Інтернет-медіа стають дедалі доступнішими як в окремих арабських домогосподарствах, так і в Інтернет-кафе та інших місцях існування громад. Враховуючи масштаби контенту, який базується в мережі Інтернет, окремі

особи можуть зіставляти власні інтереси з іншими, які відображаються на сторінках Facebook, Twitter, YouTube тощо⁴⁰.

3.4. Досвід реалізації «м'якої сили» США в Україні

США активно застосовують «м'яку силу» в Україні, щоб підтримати демократичні реформи, сприяти євроатлантичній інтеграції та протистояти впливу росії. Ця політика охоплює освітні, культурні, економічні, гуманітарні ініціативи та підтримку громадянського суспільства.

Освітні програми: Fulbright в Україні (програма підтримує українських студентів, викладачів і науковців, надаючи можливість навчатися або проводити дослідження в університетах США. Вона також запрошує американських експертів до України), FLEX (щороку сотні українських школярів отримують можливість проживати в американських родинах і навчатися в США, знайомлячись із їхньою культурою та цінностями), програми англійської мови від USAID та посольства США в Україні фінансують курси англійської мови для молоді, вчителів і представників громадянського суспільства.

American Corners, або американські центри працюють у багатьох містах України (Київ, Львів, Дніпро, Харків, Одеса). Вони організовують заходи, присвячені американській культурі, історії та традиціям, а також надають ресурси для вивчення англійської мови.

Завдяки програмі обміну культурою (International Visitor Leadership Program) для українців доступні наступні проекти: програма обміну майбутніх лідерів (FLEX) (надає стипендії для старшокласників (віком 15-17 років) з Європи та Євразії, щоб провести навчальний рік у Сполучених Штатах, проживаючи в сім'ї та відвідуючи американську середню школу), ініціатива

⁴⁰ Завада Я.І. Публічна дипломатія як засіб «м'якої сили» США на Близькому Сході. Політичне життя. 2021. №3. С.118. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2021.3.17>

молодих трансатлантичних лідерів інновацій (головна програма Державного департаменту США для підприємців-початківців з Європи), програма ініціативи громадського коледжу (забезпечує якісну академічну програму в громадських коледжах США, спрямовану на розвиток технічних навичок, підвищення лідерських здібностей і підвищення рівня володіння англійською мовою), програма імені Фулбрайта для вчителів початкової та середньої школи за кордоном (обміни вчителів надають педагогам початкової та середньої освіти можливість розвивати свою практику та передавати глобальні знання, навички та перспективи у свої класи та школи) та інші⁴¹.

Економічна підтримка представлена програмами від USAID: фінансувала численні проекти, спрямовані на зміцнення економіки України, розвиток малого бізнесу, підтримку агросектору та реформу системи управління. Однією з яскравих програм є "ДОБРЕ" (Decentralization Offering Better Results and Efficiency) підтримує реформи децентралізації в Україні.

Консорціум DOBRE, очолюваний організацією Глобал Ком'юнітіз, включає наступні партнерські організації:

- Український Кризовий Медіа Центр (УКМЦ) - впроваджує потужну комунікаційну стратегію, що підвищує обізнаність громадськості про переваги децентралізації, навчає зацікавлені сторони ефективним комунікаціям та максимально поширює результати, досягнуті територіальними громадами та програмою DOBRE;

- Фонд розвитку місцевої демократії імені Єжи Регульського (FSLD/FRDL) надає експертизу та рекомендації територіальним громадам щодо стратегічного планування та інших питань, щоб допомогти громадам відновитися та рухатися вперед;

⁴¹ Exchange Programs for Non-U.S. Citizens. Exchange Programs. URL: https://exchanges.state.gov/non-us/search/solr?f%5B0%5D=bundle%3Aexchange_program&f%5B1%5D=im_field_location%3A286&from_redirect=1

- Малопольська школа публічної адміністрації при Краківському університеті економіки (MSAP/UEK): навчає територіальні громади кризовому менеджменту та ефективним підходам до управління в сучасних умовах.

Після вторгнення росії в Україну у 2022 році програма DOBRE спрямувала майже 1 мільйон доларів восьми партнерським територіальним громадам у Західній Україні, щоб допомогти впоратися з великим напливом внутрішньо переміщених осіб до цих громад⁴².

Енергетичну політику США, спрямовану на підвищення енергетичної безпеки України, шляхом взаємодії з українськими колегами та іншими міжнародними партнерами. Сполучені Штати та Україна успішно реалізували низку енергетичних проєктів та ініціатив, пов'язаних із ядерною енергетикою, природним газом та вугіллям. Міністерство енергетики має поточні проєкти, спрямовані на енергетичну стійкість у всіх секторах, викопне паливо, оптимізацію та безпеку ядерної енергії та енергоефективність. Офіс підтримує енергетичну безпеку України через Стратегічне енергетичне партнерство між США та Україною під керівництвом Міністерства економіки США, яке сприяє тіснішій співпраці уряду та приватного сектору між Сполученими Штатами та Україною, а також у двосторонній робочій групі Стратегічного партнерства США та України з питань економіки та енергетики.

Особливу увагу можна приділити підтримці демократії: фінансування програм для розвитку громадянського суспільства, зокрема антикорупційних ініціатив. Значну роль США у створенні НАБУ та підтримці судової реформи, підтримка незалежних медіа, таких як «Громадське телебачення» чи StopFake.

Успішні приклади застосування «м'якої сили» дипломатії США в Україні: формування покоління українських лідерів, які навчалися в США, розвиток громадянського суспільства та активізація громадянської участі, підтримка демократичних реформ.

⁴² Програма USAID DOBRE. Децентралізація. URL: <https://decentralization.ua/donors/dobre>

Висновки до третього розділу

Узагальнюючи методику використання «м'якої сили» в дипломатичних відносинах США у світі можна стверджувати, що її побудова одноманітна, але залежить від можливих факторів впливу в окремому регіоні.

Основні цінності дипломатичних відносин з використанням методів «м'якої сили» полягають в наступних заходах:

- освітні програми Fulbright, FLEX, Мережа EducationUSA;
- культурні заходи: Голлівуд і популярна культура; проведення культурних заходів: фестивалів, виставок, музичних турів, джазових концертів; робота культурних центрів, як-от «American Corners», які функціонують у багатьох країнах світу;
- економічні заходи: програми економічного розвитку через USAID (наприклад, підтримка реформ у сфері децентралізації, боротьби з корупцією, підприємництва); створення інвестиційних можливостей, зокрема для малого та середнього бізнесу; підтримка відновлюваної енергетики та екологічних проектів;
- гуманітарна підтримка: реагування на глобальні кризи (гуманітарна допомога під час катастроф і збройних конфліктів); медичні програми, такі як боротьба зі СНІДом чи COVID-19; допомога біженцям у регіонах конфліктів (наприклад, Сирія, Афганістан, Україна).

Переваги «м'якої сили» США: довгостроковий вплив на формування позитивного іміджу США, формування міжнародної підтримки через спільні цінності, альтернатива дорогим військовим операціям.

ВИСНОВКИ

Узагальнюючи проведену роботу за темою: «М'яка сила» у зовнішньополітичних стратегіях США, зробимо відповідні висновки:

1. З точки зору Джозефа Ная, який ввів термін «м'яка сила» наприкінці 1980-х років, вона полягає в здатності залучати та переконувати. Тоді як жорстка сила - здатність примусу, яка виростає з військової чи економічної могутності країни, м'яка сила виникає з привабливості культури, політичних ідеалів і політики країни.

Проте «м'яка сила» в кожній з країн оцінюється по-своєму, зберігаючи свої культурні цінності і поширюючи їх відмінності та переваги серед інших країн світу.

2. Проаналізувавши понятійно-категоріальний апарат можна виділити: м'яка сила (Soft Power) - здатність впливати на поведінку інших через привабливість власних цінностей, культури та політики. Культура - один із ключових елементів м'якої сили, який включає мову, мистецтво, традиції та інші аспекти культурної спадщини. Політичні цінності - ідеї демократії, прав людини, верховенства права, які можуть бути привабливими для інших країн. Зовнішня політика - дипломатичні зусилля та міжнародні ініціативи, які демонструють відкритість, співпрацю та етичність дій.

3. У визначенні системи зовнішньополітичних інститутів США виділяють виконавчу владу, законодавчу владу, військові структури та недержавні організації. Зовнішньополітична система США базується на принципах стримувань і противаги між різними гілками влади. Це забезпечує прозорість ухвалення рішень і уникнення зловживань владою.

Органи влади, чи це буде виконавча, законодавча, військові структури чи комерційні організації – ставлять перед собою одну мету, використання «м'якої сили» для досягнення найкращих результатів. Вплив на міжнародну політику,

контроль міжнародної торгівлі, поширення американських брендів у світі – і це лише декілька факторів загального впливу США.

4. Для США, використання «м'якої сили» через космічні програми, розвиток кіноіндустрії, фінансування спортивних програм, означало: легше працювати з іншими, коли тобою захоплюються і поважають. Крім того, просування питання зовнішньої політики - чи то боротьба зі зміною клімату, чи обмеження торгівлі наркотиками, з добровільними партнерами працювати легше, ніж тиск на інших за допомогою більш примусових засобів.

5. Сучасний стан «м'якої сили» США – науковий прогрес (NASA, Tesla, приватні космічні програми), освіта (безліч проектів для обміну студентами, навчальні програми з можливістю мігрувати в США), спортивні програми (навчання тренерів, спортивні конференції), потужна кіноіндустрія з поширенням у світі, створення міжнародних організацій (допомагають бідним країнам світу з забезпеченням ресурсів, яких потребують; допомога при стихійних лихах).

6. Основні цінності дипломатичних відносин з використанням методів «м'якої сили» полягають в наступних заходах:

- освітні програми Fulbright, FLEX, Мережа EducationUSA;
- культурні заходи: Голлівуд і популярна культура; проведення культурних заходів: фестивалів, виставок, музичних турів, джазових концертів; робота культурних центрів, як-от «American Corners», які функціонують у багатьох країнах світу;
- економічні заходи: програми економічного розвитку через USAID (наприклад, підтримка реформ у сфері децентралізації, боротьби з корупцією, підприємництва); створення інвестиційних можливостей, зокрема для малого та середнього бізнесу; підтримка відновлюваної енергетики та екологічних проектів;
- гуманітарна підтримка: реагування на глобальні кризи (гуманітарна допомога під час катастроф і збройних конфліктів); медичні програми, такі як

боротьба зі СНІДом чи COVID-19; допомога біженцям у регіонах конфліктів (наприклад, Сирія, Афганістан, Україна).

Переваги «м'якої сили» США: довгостроковий вплив на формування позитивного іміджу США, формування міжнародної підтримки через спільні цінності, альтернатива дорогим військовим операціям.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Голянич Б.В. Використання Китаєм «м'якої сили» та формування міжнародного іміджу з точки зору культурної дипломатії. Політичне життя. 2023. №4. С.164-169.
2. Джозеф Най. М'яка сила: засоби досягнення успіху у світовій політиці. Harvard University. URL: <https://www.wcfia.harvard.edu/publications/soft-power-means-success-world-politics>
3. Дипломатія м'якої сили. DiPLO. URL: <https://www.diplomacy.edu/topics/soft-power-diplomacy/>
4. Завада Я.І. Публічна дипломатія як засіб «м'якої сили» США на Близькому Сході. Політичне життя. 2021. №3. С.115-121. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2021.3.17>
5. Мартинов А. «М'яка сила» як політичний інструмент Європейського Союзу. Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. Київ. 2020. С.113-129.
6. М'яка сила. Australian Government. URL: <https://www.dfat.gov.au/sites/default/files/minisite/static/4ca0813c-585e-4fe1-86eb-de665e65001a/fpwhitepaper/foreign-policy-white-paper/chapter-eight-partnerships-and-soft-power/soft-power.html>
7. Пивоваров С. 76 років тому план Маршалла допоміг Західній Європі оговтатись від війни й протистояти комуністам. Бабель. URL: <https://babel.ua/texts/105633-76-rokiv-tomu-plan-marshalla-dopomig-zahidniy-evropi-ogovtatis-vid-viyni-y-protistoyati-komunistam-skilki-za-ce-zaplatili-y-otrimali-shtati-rahuyemo-chuzhi-groshi>
8. Програма USAID DOBRE. Децентралізація. URL: <https://decentralization.ua/donors/dobre>
9. Савон К.В. Вплив політики «м'якої сили» на імідж держави. Актуальні проблеми політики. 2020. №66. С.112-117.

10. Твердий як камінь? Вивчення м'якої сили в міжнародних відносинах. Hertie School. URL: <https://www.hertie-school.org/en/news/detail/content/solid-as-a-rock-examining-soft-power-in-international-relations>
11. Що таке м'яка сила? Council Foreign Relation. URL: <https://education.cfr.org/learn/reading/what-soft-power>
12. 55 American Culture Examples. HelpfulProfessor. URL: <https://helpfulprofessor.com/american-culture-examples/>
13. A New Model for Education. NYU Abu Dhabi. URL: <https://nyuad.nyu.edu/en/>
14. About MCC. Millennium Challenge Corporation USA. URL: <https://www.mcc.gov/about/>
15. About us. Blue Dot Network. URL: <https://www.bluedot-network.org/about>
16. Alliance for Prosperity? Society For Cultural Anthropology. URL: <https://culanth.org/fieldsights/alliance-for-prosperity>
17. American Spaces. Compelling programs and activities on a wide range of themes and topic. U.S. Embassy in Costa Rica. URL: <https://cr.usembassy.gov/education/american-spaces/>
18. CAFTA-DR (Dominican Republic-Central America FTA). United States Trade Representative. URL: <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/cafta-dr-dominican-republic-central-america-fta>
19. Central Intelligence Agency. United States government. Britannica. URL: <https://www.britannica.com/topic/Central-Intelligence-Agency>
20. English Access Microscholarship Program. United States Department of State. URL: <https://exchanges.state.gov/non-us/program/english-access-microscholarship-program>
21. El Salvador. USAID. URL: <https://www.usaid.gov/el-salvador>

22. Exchange Programs for Non-U.S. Citizens. Exchange Programs. URL: https://exchanges.state.gov/non-us/search/solr?f%5B0%5D=bundle%3Aexchange_program&f%5B1%5D=im_field_location%3A286&from_redirect=1

23. Featured Focus Areas. USAID From the American people. URL: <https://www.usaid.gov/>

24. Foreign Assistance Act, 1961. As Amended Through P.L. 119–4, Enacted March 15, 2025. SEC. 102. URL: <https://www.govinfo.gov/content/pkg/COMPS-1071/pdf/COMPS-1071.pdf>

25. Global Soft Power Index 2024: USA and UK ranked top nation brands, China takes third place. ModernDiplomacy. URL: <https://moderndiplomacy.eu/2024/03/01/global-soft-power-index-2024-usa-and-uk-ranked-top-nation-brands-china-takes-third-place/>

26. H.H.S.Viswanathan. India’s Soft Power Diplomacy. Ministry of External Affairs. URL: <https://www.mea.gov.in/distinguished-lectures-detail.htm?850>

27. Head Versus Heart? US-China Soft-Power Competition Over Values. Global Asia. URL: https://www.globalasia.org/v16no4/cover/head-versus-heart-us-china-soft-power-competition-over-values_maria-repnikova

28. Jonathan Masters. U.S. Foreign Policy Powers: Congress and the President. Council on foreign relations. URL: <https://www.cfr.org/backgrounder/us-foreign-policy-powers-congress-and-president>

29. John Ikenberry. Soft Power and the Future of U.S. Foreign Policy. URL: <https://www.foreignaffairs.com/reviews/soft-power-and-future-us-foreign-policy#>

30. Konrad Jagodzinski. Global Soft Power Index 2024 - A world in flux. Brand Finance. URL: <https://brandfinance.com/insights/global-soft-power-index-2024-a-world-in-flux#nations-text>

31. Mission and History. The American University of Cairo. URL: <https://www.aucegypt.edu/about/mission-and-history>

32. Mission of the USTR. Office of the United States Trade Representative. URL: <https://ustr.gov/about-us/about-ustr>
33. National Security Strategy. October 2022. The White House. P.24-26 URL: <https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>
34. Our Mission. Cybersecurity. National Security Agency. URL: <https://www.nsa.gov/>
35. Overview. American University of Beirut. URL: <https://www.aub.edu.lb/AboutUs/Pages/default.aspx>
36. Soft power: how American culture rules the world. URL: <https://www.raconteur.net/made-in-the-usa/american-culture-rules-the-world>
37. Sports Diplomacy. Sports Visitors Program. URL: <https://sportsvisitor.org/about/sports-diplomacy/>
38. The Evolution of the Customer: The Digitally Disruptive '90s. Grace Hill. URL: <https://gracehill.com/blog/the-evolution-of-the-customer-the-1990s/>
39. The Foreign Policy Powers of Congress. Arab center Washington DC. URL: <https://arabcenterdc.org/resource/the-foreign-policy-powers-of-congress/>
40. The Indo-Pacific Strategy. U.S. Department of State. URL: <https://www.state.gov/indo-pacific-strategy/>
41. Trump, China and Latin America: The US is Losing the Soft Power War. The Wire. URL: <https://thewire.in/world/trump-china-latin-america-soft-power-war>
42. What is Soft Power? The Soft Power 30. URL: <https://softpower30.com/what-is-soft-power/>